

Bina Vergisi Kanununa ek kanun lâyihası ve Maliye ve Bütçe komisyonları raporları (1/709)

T. C.

Başvekâlet

21 . XII . 1953

Muamelât Umum Müdürlüğü

Tetkik Müdürlüğü

Sayı : 71/2666, 6/3539

Büyük Millet Meclisi Yüksek Reisliğine

1837 sayılı Bina Vergisi Kanununa ek olarak Maliye Vekâletince hazırlanan ve İcra Vekilleri Heyetince 20 . XI . 1953 tarihinde Yüksek Meclise sunulması kararlaştırılan kanun ve esbabı mucibe lâyhalarının sunulmuş olduğunu saygılarımla arz ederim.

Başvekil

A. Menderes

ESBABI MUCİBE LÂYİHASI

Bina Vergisi Kanununda bu verginin ne zaman, hangi vergi dairesince ve ne suretle tahsil olunacağına dair bir hüküm yoktur. Malî senenin hülûlünden evvel binanın bulunduğu yer vergi dairesince tarholunan ve malî senenin girmesiyle Mart ayında vacibüttahsil bir hale gelen Bina Vergisinin o sene kaç taksitte ve hangi aylarda ödeneceği Âmme Alacaklarının Tahsil Usulü hakkındaki Kanunla 1 Ocak 1954 tarihinden itibaren meriyet mevkiinden kaldırılan 5 Ağustos 1325 tarihli Tahsili Emval Kanununun 4 nci maddesi mucibince vilâyet umumi meclislerinin mütalâası alındıktan sonra Maliye Vekâletince tâyin edilmekte ve binanın bulunduğu yer vergi dairesince tahsil olunmaktadır.

Tahsili Emval Kanunu ilga edilmiş olduğuna ve yukarıda arz olunduğu veçhile Bina Vergisi Kanununda da bu hususta bir hüküm bulunmadığına göre, 1 Ocak 1954 tarihinde yürürlüğe girecek olan Âmme Alacaklarının Tahsili hakkındaki Kanunun 37 nci maddesi gereğince bir malî sene için tahakkuk ettirilen Bina ve bu vergiye bağlı Buhran ve Müdafaa vergilerinin ve belediyelere ait bulunan Temizleme ve Aydınlatma Resminin bir ay içinde sözü edilen kanunun 39 ncu maddesine göre de mükellefin ikametgâhının bulunduğu yer vergi dairesine, ödenmesi icabedecektir.

Halbuki Gelir, Kurumlar ve Hayvanlar gibi vergilerimiz de taksitlere bölünmüş ve kaç taksitte ve hangi aylarda ödeneceği de kanunlarında ayrıca gösterilmiştir. Vaziyet böyle olunca öteden beri taksit esasına göre tahsil olunan Bina Vergisinin bir ay içinde ve defaten alınması vatandaşları müşkül duruma sokacağı ve bir adaletsizlik yaratacağında şüphe yoktur. Bu itibarla halen tatbik olunduğu veçhile Bina Vergisinin de taksit esasına bağlanarak ödenmesini temin maksadiyle bu tasarı hazırlanmıştır.

Hazırlanan tasarı ile, diğer vergilerimize muvazi olarak bu verginin de her sene iki müsavi taksitte ödenmesi ve fakat taksitlerin zamanını, yani hangi aylarda ödeneceğinin, verginin karakteri ve mükelleflerin durumu nazara alınmak suretiyle cari usule göre vilâyet umumi meclislerinin mütalâası alındıktan sonra Maliye Vekâletince tâyin edilmesi uygun olacağı düşünülmüştür. Bu salâhiyetin Maliye Vekâletine bırakılmasıyla memleketin zirai, iktisadi ve ticari durumunda ve vatandaşların ödeme kabiliyetlerindeki değişikliklerin nazara alınmasına imkân verilmiş bulunmaktadır.

Bundan başka Bina Vergisi, beyana dayanan vergilerimiz zümresinden olmadığına, mükellefin ikametgâhından ziyade binanın bulunduğu yer vergi dairesiyle her bakımdan sıkı bir irtibatı bulunduğu, satış, intikal ve saire gibi muameleler noktasından da aynı nispette tapu ve diğer dairelerle alâkalı olduğuna binaen verginin, binanın bulunduğu yer vergi dairesince tahsilini teminen, tasarıya hüküm konulmuştur.

Maliye Komisyonu raporu

T. B. M. M.

Maliye Komisyonu

Esas No. 1/709

Karar No. 26

20 . I . 1954

Yüksek Reisliğe

Bina Vergisi Kanununa ek kanun lâyihası, Hükümet temsilcilerinin iştirakiyle, komisyonumuzca tetkik ve müzakere olundu.

Kanun lâyihasının tümü üzerinde yapılan müzakereler sonunda :

1. Bina Vergisi Kanununda bu verginin ne zaman ve hangi vergi dairesince tahsil edileceği hükme bağlanmadığından bugüne kadar Tahsili Emvâl Kanununun 4 ncu maddesi gereğince tahsil edilegelmekte olduğu,

2. Tahsili Emvâl Kanunu 1 . I . 1954 de Âme Alacaklarının Tahsil Usulü hakkındaki Kanunla kaldırılmış olduğundan eski hükümlerin tatbikinin gayrimümkün olduğu;

3. Bina Vergisi Kanununda verginin ne suretle tahsil edileceği tesbit edilmemiş olduğundan, 1 . I . 1954 tarihinden itibaren Âme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkındaki Kanunun 37 ve 39 ncu maddeleri gereğince işlem yapmak icabettiği;

4. Mezkûr kanunun 37 ve 39 ncu maddeleri gereğince ise, bir malî yılda tahakkuk edecek Bina Vergisi ve buna bağlı vergi ve resimlerin bir ay içinde ve mükellefin ikametgâhının bu-

lunduğu yer vergi dairesince tahsil edilmesinin lâzımgeldiği ve bu suretle mükelleflerin, alıştıkları usulden güç bir usulün tatbiki suretiyle, müşkülâta mâruz bırakılmalarının doğru olmayacağı;

5. Diğer vergilerimizin tahsil şekilleri kanunlarında tesbit etmiş ve taksitlere bölünmüş olduğundan Bina Vergisinin de taksitlere bölünmesinin ve taksit zamanlarının eskiden olduğu gibi mahallî şartlara göre tesbit edilmesinin, bütün vergilerin aynı esaslar dâhilinde tahsilini sağlamak bakımından lüzumlu bulunduğu; Düşüncesiyle lâyiha uygun görülmüş ve maddeler aynen kabul edilmiştir.

Havalesi gereğince, öncelik ve ivedilikle görüşülmesi temennisiyle, Bütçe Komisyonuna tevdi olunmak üzere Yüksek Reisliğe sunulur.

Maliye Ko. Reisi	Sözcü	Kâtip
Amasya	Zonguldak	Diyarbakır
H. Koray	F. Açıksöz	M. R. Bucak
Çorum	Erzurum	Mardin
Ş. Gürses	S. Erduman	A. Kalav
Seyhan	Siird	Yozgad
Z. Akçalı	C. Yardım	F. Nizamoğlu

Bütçe Komisyonu Raporu

T. B. M. M.

Bütçe Komisyonu

Esas No : 1/709

Karar No : 94

8 . II . 1954

Yüksek Reisliğe

1837 sayılı Bina Vergisi Kanununa ek olarak Maliye Vekâletince hazırlanan ve İcra Vekilleri Heyetince Yüksek Meclise arzı kararlaştırılıp Başvekâletin 21 . XII . 1953 tarihli ve 6/3539 sayılı tezkeresi ile gönderilen kanun lâyihası Maliye Komisyonu raporu ile birlikte

komisyonumuza havale edilmiş olmakla Maliye Vekâleti mümessili hazır olduğu halde tetkik ve müzakere edildi.

Lâyihanın esbabı mucibesinde de izah edilmiş bulunduğu veçhile; 1837 sayılı Bina Vergisi Kanununda bu verginin hangi dairesince ve ne zaman tahsil edileceğine dair bir hüküm mevcut olmadığından mezkûr vergiler şimdiye kadar Âmme Alacaklarının Tahsil Usulü hakkındaki Kanunla 1 Ocak 1954 tarihinde meriyetten kaldırılmış bulunan Tahsili Emval Kanununun 4 ncü maddesine tevfikân binanın bağlı bulunduğu yer vergi dairesince ve vilâyet umumi meclislerinin mütalâası alındıktan sonra Maliye Vekâletince tâyin edilen taksitlerde tahsil edilmekte idi.

1 Ocak 1954 tarihinde yürürlüğe giren 6183 sayılı Âmme Alacaklarının Tahsil Usulü hakkındaki Kanunda kaldırılan hükme mütenazır olarak bir hüküm sevkedilmemiş ve mezkûr kanunun 37 nci maddesinin 2 nci fıkrasıyla, hususi kanunlarında ödeme zamanı tesbit edilmiş âmme alacaklarının Maliye Vekâletince belirtilecek usule göre yapılan tebliğden itibaren bir ay içinde ödeneceği ve 39 ncü maddesinin birinci fıkrasıyla de hususi kanunlarında ödeme yeri gösterilmemiş olan âmme alacaklarının borçlunun ikametgâhının bulunduğu yer tahsil dairesine ödeneceği hükme bağlanmış olduğundan ve esasen Bina Vergisi Kanununda bunu temin edecek bir kayıt da bulunmadığından 1954 Bütçe Yılından itibaren Bina Vergilerinin mezkûr kanunun 37 ve 39 ncü maddeleri gereğince binanın değil mükellefin ikametgâhının bulunduğu yer vergi dairesince ve bir ay zarfında tahsili lâzım gelmektedir.

Geniş bir vatandaş kitlesini alâkadar eden bu verginin bir ay içinde ve defaten ve mükellefin ikametgâhının bulunduğu yer vergi dairesi tarafından tahsil cihetine gidilmesi ve senelerden beri tatbik edilegelmekte olan bu

usulün terki vatandaşları müşkül bir durumda bırakacaktır.

Bu kanun lâyihasının birinci maddesiyle; gayrimenkulün aynından doğan ve temliki muamelelerle sıkı bir surette alâkalı bulunan mezkûr verginin binanın bulunduğu yer vergi dairesi tarafından, yine vilâyet umumi meclislerinin mütalâası alındıktan sonra Maliye Vekâletince tâyin ve tesbit edilecek zamanlarda ve diğer vergilerimizde olduğu gibi iki müsavı taksitte tahsili temin edilmekte ve diğer maddeler de kanunun yürürlük tarihine ve yürütmeye memur edilenlere taallûk etmektedir.

Komisyonumuz esas itibariyle lâyihayı yerinde görmüş ve birinci madde gereğince tâyin olunacak taksit zamanlarının münasip vasıta ile halka da ilân edilmesini temin maksadiyle birinci maddeye bir fıkra ilâvesini kabul ederek birinci maddeyi tadilen 2 ve 3 ncü maddelerini de şeklen değiştirmek suretiyle kabul etmiştir.

Lâyiha, malî yıl başlangıcı ile olan münasebeti bakımından öncelik ve ivedilikle görüşülmesi temennisiyle, Umumi Heyetin tasvibine arz edilmek üzere Yüksek Reisliğe sunulur.

Reis	Reis V.	Sözcü
Rize	İstanbul	Sivas
<i>İ. Akçal</i>	<i>H. Hüsmen</i>	<i>H. İmre</i>
Bu Rapor Sözcüsü		
Gaziantep	Antalya	Bolu
<i>E. Cenani</i>	<i>A. Saroğlu</i>	<i>M. Güçbilmez</i>
Diyarbakır	Diyarbakır	Elâzığ
<i>Y. Azizoglu</i>	<i>M. Ekinci</i>	<i>Ö. F. Sanaç</i>
Gümüşane	İstanbul	İzmir
<i>K. Yörükoğlu</i>	<i>S. Oran</i>	B. Bilgin
		İmzada bulunamadı
Kırşehir	Konya	Muğla
<i>R. Özdeş</i>	<i>M. A. Ülgen</i>	<i>N. Özsan</i>
Ordu	Rize	Seyhan
<i>R. Aksoy</i>	<i>O. Kavrakoğlu</i>	<i>S. Barı</i>
Siird	Urfa	Zonguldak
<i>M. D. Süaip</i>	<i>Dr. F. Ergin</i>	<i>H. Balık</i>

HÜKÜMETİN TEKLİFİ

1837 sayılı Bina Vergisi Kanununa ek kanun lâyihası

Madde 1. — Bina Vergisi, binanın bulunduğu yer vergi dairesince ve iki müsavi taksitte tahsil olunur. Taksit zamanları, her mahal- lin iktisadi vaziyetine göre vilâyet umumi meclislerinin mütalâası alınarak, Maliye Vekâle- tince tâyin edilir.

MADDE 2. — Bu kanun 1 Mart 1954 tari- hinde meriyete girer.

MADDE 3. — Bu kanun hükümlerini icraya Adalet, İçişleri, Maliye ve Ekonomi ve Ticaret vekilleri memurdur.

Başvekil	Devlet Vekili	Devlet Vekili
A. Menderes		C. Yardımcı
Adalet Vekili	Millî Savunma Vekili	
O. Ş. Çiçekdağ	Kenan Yılmaz	
İçişleri Vekili	Dışişleri Vekili	
E. Menderes	F. Köprülü	
Maliye Vekili	Millî Eğitim Vekili	
H. Polatkan	R. S. Burçak	
Bayındırlık Vekili	Eko. ve Ticaret Vekili	
K. Zeytinoglu	F. Çelikbaş	
Sağlık ve So. Y. Vekili	G. ve Tekel Vekili	
Dr. E. H. Üstündağ	E. Kalafat	
Tarım Vekili	Ulaştırma Vekili	
N. Ökmen	Y. Üresin	
Çalışma Vekili	İşletmeler Vekili	
H. Erkmen	S. Yırcalı	

BÜTÇE KOMİSYONUNUN DEĞİŞTİRİŞİ

1837 sayılı Bina Vergisi Kanununa ek kanun lâyihası

Madde 1. — Bina Vergisi, binanın bulun- duğu yer vergi dairesince ve iki müsavi taksit- te tahsil olunur. Taksit zamanları, her mahal- lin iktisadi vaziyetine göre vilâyet umumi meclislerinin mütalâası alınarak, Maliye Vekâle- tince tâyin edilir ve keyfiyet münasip vasıta ile ilân olunur.

MADDE 2. — Bu kanun 1 Mart 1954 tari- hinden itibaren mer'idir.

MADDE 3. — Bu kanunun hükümlerini icra- ya Adalet, İçişleri, Maliye ve Ekonomi ve Ti- caret vekilleri memurdur.